

som sagt, udført et meget betydeligt Arbejde med dette Problem og har i Bilaget givet lange Rækker af Oplysninger om Boligforhold og Byggeforskeligheder og Priser og Lønforhold her i Landet og meget andet som Resultatet af de Oplysninger, der er tilgaaet Indenrigsministeriet fra Kommunalbestyrelserne, og som var krævet af disse, allerede før Ministerskiftet i Foraaret foregik, i Overensstemmelse med et Løfte til det høje Ting, som jeg havde afgivet før Valget, og i øvrigt overensstemmende med Bestemmelserne i den gældende Boliglovgivning. Og gennem disse Oplysninger og den Bearbejdelse, Udvalget har foretaget deraf, faar man efter min Opfattelse et ganske godt Overblik over Boligsituationen her i Landet.

Det internationale Arbejdsbureau i Genève har i 1924 udgivet et Værk om Boligspørgsmaalet i de forskellige europæiske Lande, og det Udtog af Værket som Forslaget indeholder som Bilag, har jeg været meget glad for at gøre Bekendtskab med. Det giver gode Oplysninger om de i andre Lande foretagne Foranstaltninger, om hele dette Problems internationale Karakter; men det viser ogsaa, at Omfanget af de Foranstaltninger, vi har foretaget her i Landet paa Boligomraadet, har været meget betydeligt, og det viser tillige, at Nødstilstanden her i Landet har været og paa enkelte Steder endnu er ret stor, sammenlignet med den, der findes i andre Lande.

Naar man ser, at der i Stockholm kun er 506 Familier under Husvildeforsorg, medens dette Tal for Københavns Vedkommende er opgjort til ca. 2.800, saa maaler disse to Tal tydeligt den store Forskel paa Boligvanskeligheden her og dér. Nu ved jeg ganske vist ikke, hvorvidt man uden videre kan foretage en Sammenligning mellem disse Tal, fordi de Principper, der er fulgt ved den svenske Opgørelse, ikke er mig bekendt, og de Principper, der følges ved Opgørelsen her i Landet, i høj Grad — og med Rette — har været Genstand for Kritik. Dette forholdsvis ringe Tal paa husvilde i den største svenske By forklarer i nogen Maade, at man dér har kunnet forlade Huslejelovgivningen fuldstændigt; den bortfaldt jo i Sverige 1. Oktober 1923. Den er ogsaa bortfaldet i Finland. I Sverige har Tilskud og Laan til Boligforanstaltninger andraget baade forholdsvis og absolut langt mindre Beløb, end Tilfældet har været i Danmark. Huslejelovgivningen i Sverige har langt fra været saa vidtgaende som her i Danmark, og somme vil deri se en

Forklaring paa, at man dér har kunnet nøjes med saa forholdsvis smaa Ofre i Sammenligning med dem, vi har maattet bringe her.

Det fremgaar af Bemærkningerne til Lovforslaget og af den Statistik, som ledsager det, at Ledighedsforholdene ligger højest forskelligt i de forskellige Byer her i Landet. I et meget stort Tal af mindre Byer og for Resten ogsaa i adskillige større findes der nu i Virkeligheden ingen betydelig Boligmangel. Derfor har den ærede socialdemokratiske Ordfører Ret, naar han siger, at Boligforholdene ligger højest forskelligt i de forskellige Proviinsbyer, og det glæder mig i denne Udtalelse at se en Tilkendegivelse af, at Socialdemokratiet ikke vil være med til at gennemføre en Lovgivning, saaledes som foreslaaet af De samvirkende Lejerforeningers Formand, gaaende ud paa at gennemføre en obligatorisk Huslejelovgivning, obligatoriske Restriktioner i samtlige Landets Kommuner uden Hensyn til, om der er Trang dertil eller ej.

Det har vist sig, at straks da Huslejenævnenes Opretholdelse blev gjort afhængig af Kommunalbestyrelsens positive Beslutning derom, bortfaldt Nævnene i et meget stort Antal Kommuner. Dette viser, at de Ønsker, som ude over Landet er kommet frem om gradvis at komme bort fra Huslejerestriktionslovgivningen, ikke blot har været velbegrundede, men at man i vide Kredse, saa saare der skabtes Mulighed derfor, greb Lejligheden til at faa Ønsket opfyldt. I Landkommunerne fandtes der i Juni 1923 kun 64, som havde opretholdt Huslejenævnene, medens det 1½ Aar i Forvejen, i Februar 1922, var Tilfældet i ikke mindre end 473 Landkommuner. Der er kun ca. 50 Landkommuner, som overhovedet har indført Kontrolforanstaltninger; praktisk talt kan man derfor sige, at paa Landet her i Danmark er der ikke længere Tale om nogen Boligmangel, det er kun i Landkommuner, som ligger direkte ind mod Købstæder, at man her og dér har opretholdt Restriktionerne.

Det er ganske interessant at se, at i 22 Byer bortfaldt Nævnene straks fra Juni 1922, og i 21 Byer fulgte man efter fra Juli 1923. I Flertallet af disse Byer har man ganske vist indført Kontrolforanstaltninger, hvilket dog ikke var muligt for de Byers Vedkommende, hvor man lod Nævnene bortfalde allerede i Juni 1922; men kun 11 Byer har vedtaget at forlænge Gyldighedstiden for Kontrolforanstaltninger til Maj 1926, i 18 Byer har man vedtaget Bortfald i Maj 1925, medens hele Spørgsmaalet om yderligere Forlængelse i Henhold til Lov-